

Soubor věcných autorit (SVA) pokr.

Předmět: Selekční jazyky

20. 4. 2012

Přednášející: Mgr. Silvie Kořínková Presová

<http://kisk.phil.muni.cz/mgr-silvie-korinkova-presova-dis>

Soubor geografických autorit

- Soubor geografických autorit obsahuje **autoritní záznamy geografických názvů.**

Funkce

- Zdroj ověřených a unifikovaných geografických záhlaví.
- Nástroj sjednocení katalogizační praxe v oblasti geografických názvů.
- Umožnění uživateli standardní a komfortní přístup při vyhledávání informací v informačních zdrojích.

Soubor geografických autorit

V systému NK se za geografickou autoritu považují standardizované formy

- **geografických názvů správních celků** – států, měst, obcí, např. *Brno (Česko)*
- **geomorfologických útvarů** – např. *Chřiby (Česko)*
- **geografických názvů různých umělých útvarů:**
  - názvů přírodních památek, např. *Budačina (Česko : přírodní památka)*
  - názvů naučných stezek
  - názvů chráněných oblastí
  - názvů železničních tratí
  - názvů ulic
  - názvů mostů

Autoritní záznam geogr. autorit

Vytváří se pro každý preferovaný termín.

Důležité údaje:

- **záhlaví** - preferovaná, standardizovaná forma geografického termínu
- **geograf. autority v sémantickém vztahu** - nepovinný údaj
- **ekvivalentní klasif. znak MDT**
- **GPS** - souřadnice, lokalizace geografické entity na mapě (Geolink.nkp.cz)
- **poznámky** - nepovinný údaj, uvádějí se selekční prvky, které nejsou uvedeny v AUT záznamu v jiných pozicích (např. "obec.../část obce... v okrese...") a doplňující informace blíže vysvětlující danou entitu
- **status**

Geografický kvalifikátor

- Kvalifikátor u názvů měst, obcí
- U **jednoznačných geografických názvů** se používá geografický kvalifikátor názvu státu, např. *Brno (Česko)*
- **Víceznačné geografické názvy měst a obcí** - rozlišujícím kvalifikátorem je okresní město
např. *Kyjov (Havlíčkův Brod, Česko)*
Kyjov (Hodonín, Česko)
Kyjov (Krásná Lípa, Děčín, Česko)
Kyjov (Žďár nad Sázavou, Česko)
- Kvalifikátor u názvů části měst a obcí se vždy používá geografický název města, obce, jejichž je součástí, a název státu
např. *Bohuslavice (Kyjov, Hodonín, Česko)*

Obecný kvalifikátor

- řeka, potok, přehradní nádrž, hora, pohoří – kvalifikátor se zapisuje po čárce, např. *Brdy, hory* (Česko), *Abakan, řeka-oblast* (Rusko)
- oblast, horní tok, povodí – mezi GEO a kvalifikátorem se píše spojovník, např. *Blovice-oblast* (Česko),
- okres, naučná stezka, přírodní památka, chráněná oblast – kvalifikátor se zapisuje po dvojtečce v závorce v pořadí (země : xxxxx), např. *Budačina* (Česko : *přírodní památka*)

Soubor formálních deskriptorů

- Soubor formálních autorit obsahuje **autoritní záznamy formálních deskriptorů**.

Funkce

- Zdroj ověřených a unifikovaných záhlaví označující žánry a formy dokumentů.
- Nástroj sjednocení katalogizační praxe v oblasti forem a žánrů dokumentů.

Autoritní záznam formál. deskriptorů

Údaje:

- **záhlaví** - např. *české povídky*
- **MDT** - např. *821.162.3-32*
- **angl. ekvivalent** - např. *Czech short stories*
- **sémantické vztahy** - kvalifikační práce, např. *bakalářské práce*

Soubor chronologických autorit

- Soubor chronologických autorit obsahuje **autoritní záznamy chronologických údajů**.
- Standardizace způsobu zápisu chronologických údajů a jejich užívání.

Autoritní záznamy chronolog. autorit:

- **záhlaví**
- **ekvivalent**
- **poznámka**

např. *1981-1990*

Soubor chronologických autorit

- Chronologické údaje se používají, je-li nutné specifikovat časové období vztahující se k předmětu/obsahu dokumentu.
- **Nepřítomnost chronologických údajů v řetězci PH je významotvorný prvek**, znamená, že téma bylo zpracováno v celistvosti, bez chronologického vymezení (od počátku do současnosti)
- příklad Popravčí a psanecké zápisy jihlavské z let 1405-1457 x Rozhodnutí ve věcech trestních : se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů

Trendy v ČR – NK ČR

- **Soubor věcných autorit** – národní standard pro autoritní kontrolu
- **Věcné authority v paměťových institucích** (v rámci projektu „Interoperabilita v paměťových institucích“ <http://authority.nkp.cz/interpi>) - nástroj kooperace z hlediska věcného zpřístupnění

- **OPAC** - implementace **fasetového přístupu, shlukování**
www.jib.cz
<http://knihovna.phil.muni.cz/katalog>
- **tagování** - obohacení katalogizačních záznamů o uživatelské tagy
<http://knihovna.phil.muni.cz/katalog>

- využití **konspektového schématu** v oborových informačních branách a pro tvorbu tematické mapy fondů
www.jib.cz
www.aleph.muni.cz
- obohacení knihovních katalogů/bibliogr. záznamů o další informace - informace v souvislostech
  - **obálky** <http://www.obalkyknih.cz/>
  - **obsahy** <http://toc.nkp.cz/>

Povinná a použitá literatura

Balíková, M. 2009. **Věcné zpracování v NK ČR** [online]. UISK duben 2010 [cit. 2012-4-02]. Dostupné z WWW:
<http://authority.nkp.cz/vecne-authority/vecne-authority-prezentace-clan>

Doporučená a použitá literatura

- Balíková, M. 2009. **Focusing on user needs : new ways of subject access in Czechia** [online]. Příspěvek přednesený na předkonferenci IFLA "Looking at the Past and Preparing for the Future", která se konala ve Florencii ve dnech 20.-21. srpna 2009 [cit. 2009-11-02]. Dostupné z WWW: <http://authority.nkp.cz/vecne-authority/prezentace-o-vecnych-autorit>
- Balíková, M. 2007. **Soubor věcných autorit** [online]. Jinonické informační pondělky : Prezentace k přednášce ze dne 3.12. 2007 [cit. 2009-11-02]. Dostupné z WWW: <http://uisk.ff.cuni.cz/detail.do?articleId=2755>
- Balíková, M. **Harmonizace věcné katalogizace v Česku: sen či realita?** [online]. [cit. 2004-09-22]. Dostupné z http://jib-info.cuni.cz/dokumenty/sec2004/sec2004_balikova.rtf

Doporučená a použitá literatura

- Kotulánová, Z. **Role Národní knihovny České republiky při standardizaci věcných selekčních prvků**. Brno : Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví, Kabinet knihovnictví, 2006. 116 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Silvie Presová, DiS. (dostupné přes archiv závěrečných prací IS.MUNI)
- **Národní autority ČR : portál**. 2009 [online]. Národní knihovna ČR, 2007-2009 [cit. 2009-11-02]. Dostupné z WWW: <http://authority.nkp.cz/>